

Jeg synes, Det Konservative Folkeparti skal svare klart og tydeligt: Hvordan løser man grænsehandelproblematikken? Hvorfra vil man skaffe de milliarder, som skal puttes i kassen i takt med den EU-harmonisering, som Det Konservative Folkeparti kæmper så heftigt for?

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jamen selvfølgelig er der et problem omkring grænsehandelen. Det vil der også komme fremover. Men hvad angår benzinafgifterne, om de bliver sat op i Tyskland og ned i Danmark eller lignende, og hr. Brixtoftes ageren i denne her sag, må jeg skuffe hr. Søren Søndergaard endnu en gang. Altså hvad hr. Brixtofte mener i den her sag er ikke noget, jeg vil tage stilling til.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg vil såmænd bare kvittere for, at Det Konservative Folkeparti nu åbenbart ikke vil nedlægge daghøjskolerne mere. Man har valgt at tage ud og besøge de daghøjskoler, som man ville nedlægge, og så har man fundet ud af, at de faktisk gør et godt stykke arbejde, hvor rigtig mange af dem, de har fat i, kommer videre i uddannelse og arbejde. Det vil jeg simpelt hen bare tage hatten af for. Det synes jeg er godt.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Jes Lunde som ordfører.

Jes Lunde (SF):

På tærsklen til det nye årtusind må vi i et tilbageblik sige, at der er sket en kolossal udvikling i det danske samfund i løbet af det sidste århundrede. Indkomsterne er steget dramatisk. Sult, dyb fattigdom og udbredt tuberkulose fra sidste århundredskifte er blevet til noget, vi kun erindrer fra en fjern fortid. Velfærdssamfundet er udviklet, så det sikrer borgerne gode livsbetingelser på mange felter: fra gratis skolegang og lægehjælp til pension i alderdommen.

Indkomstforskellene er blevet udjævnet, så afstanden mellem høj og lav i samfundet er indsnævret. Meget er nået, og når sandheden skal frem, er der jo nået betydelig meget mere, end nogen havde forestillet sig for 100 år siden. Vi kan se tilbage på et historisk forløb med en mild undren, men når sejren over den udbredte fattigdom så er fejret, må vi til gengæld også kigge kritisk på det samfund, vi i fællesskab har udviklet.

Indkomstudviklingen har været kolossal og indkomstudjævningen stor, men har denne udvikling i sig selv været nok til at skabe gode livsbetingelser og plads til det enkelte menneske på enhver måde i samfundet? Vi skal desværre ikke kradse ret meget i overfladen, før der dukker store problemer op. Det, der især afgør, om man kan føle sig med i det danske samfund økonomisk og socialt, er, om man i den erhvervsaktive alder er med i arbejdsfællesskabet, om man har fundet et godt fodfæste på arbejdsmarkedet.

De økonomiske levevilkår for dem, der står uden for arbejdsmarkedet, er markant ringere. Vi ser selvfølgelig ikke sult og dyb materiel nød i Danmark, men de økonomiske muligheder er skrabede, og arbejdsløsheden er økonomisk en overraskende brutal oplevelse for de fleste, der kommer ud for den. Efter lang tids ledighed kan det gå forrygende galt, hvis man ender med en bistandshjælp, som man let kan miste helt selv ved en minimal samlet husstandsindkomst. Jo, de økonomiske øretæver er særdeles mærkbare i kølvandet på ledigheden.

Derudover betyder det at være arbejdsløs eller på anden måde sat uden for arbejdsmarkedet ofte, at man mister vigtige menneskelige kontakter, fordi en stor af vores sociale kontaktoverflade er på vores arbejdsplads. Dertil kommer, at selværet kan gå fløjten. Det ligger dybt i os alle, at vi gerne vil være til nytte og sætte os positive spor i fællesskabet, og får man ikke lov til det, så er det en tung byrde at skulle bære.

Derfor er det for SF så grundlæggende uacceptabelt, at over 100.000 mennesker befinder sig i kanten af vores fællesskab, som udstødte eller marginaliserede på arbejdsmarkedet. For os er det helt centralt, at vi tager de mange menneskers ønske om en plads i samfundet alvorligt. De har krav på at få deres værdighed som borgere tilbage, en ret til at være myndige og genvinde større indflydelse på eget liv.

SF lancerede i maj måned sit udspil »Plads for alle« for at sætte det her problem på dagsordenen, og vi er glade for, at det er lykkedes at få de andre partier til at tage det alvorligt. Især er vi glade for det samarbejde, vi har haft med CD om at sætte det på dagsordenen.

Vi har en forståelse med finansministeren om, at det skal være et centralt tema i efterårets finanslovforhandlinger, og SF's krav er, at der her bliver gjort en kraftanstrengelse for at skabe nye job til mange af dem, der i dag står i kanten af arbejdsmarkedet.